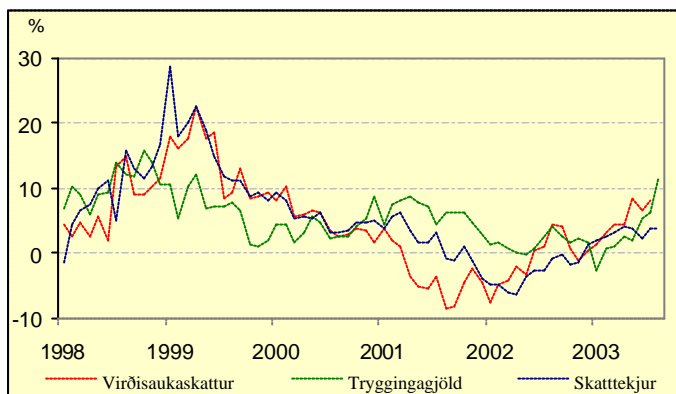

25. september 2003

Þróun skatttekna 12 mánaða breytingar m.v. 6. mán. meðaltal á föstu verðlagi

Greiðsluafkoma ríkissjóðs janúar til ágúst 2003

Nú liggja fyrir tölur um greiðsluafkomu ríkissjóðs fyrir fyrstu átta mánuði ársins. Þessar tölur sýna sjóðhreyfingar og eru því ekki samanburðarhæfar við ríkisreikning eða fjárlög ársins sem eru sett fram á rekstrargrunni.

Handbært fé frá rekstri var neikvætt um 18,3 milljarða króna, samanborið við 16,3 milljarða neikvæða stöðu á sama tíma í fyrra. Fjármunahreyfingar voru hins vegar jákvæðar um 17 milljarða króna í ár sem er tæpum 10 milljörðum betri staða en í fyrra. Jákvæðari staða skýrist nær alfarið af sölu á hlutabréfum ríkisins í Landsbanka Íslands, Búnaðarbanka Íslands og Íslenskum aðalverktökum. Lánsfjárför ríkissjóðs á fyrstu átta mánuðum ársins 2003 nam 1,3 milljörðum króna samanborið við 9,2 milljarða króna á sama tíma í fyrra.

Heildartekjur ríkissjóðs námu um 170,7 milljörðum króna og hækkuðu um 18 milljarða króna frá sama tíma í fyrra, eða um 11,8%. Skýringin á þessum mismun felst fyrst og fremst í auknum tekjum af sölu hlutabréfa ríkisins í viðskiptabönkunum. Skatttekjur ríkissjóðs námu 146,8 milljörðum króna og hækkuðu um 5,8% frá árinu á undan sem jafngildir um 3,8% raunhækkun. Innheimtir tekjuskattar einstaklinga námu um 34,5 milljörðum króna og hækkuðu um 3,9% frá fyrra ári. Innheimta tryggingargjalda nam um 16,5 milljörðum króna og jókst því einnig verulega eða um 10% á milli ára. Þessi aukna innheimta af tekjuskattum einstaklinga og tryggingagjalds endurspeglar hækkun launa, en launavísitala Hagstofunnar hækkaði um 6,5% á sama tíma, auk þess sem hækkun tryggingagjaldsins, um ½%, tók gildi í byrjun þessa árs. Innheimta eignaskatta lækkaði hins vegar um 15,5% á milli ára og nam tæpum 5,4 milljörðum króna, enda voru bæði eignaskattar einstaklinga og fyrirtækja lækkaðir um helming á þessu tímabili. Af öðrum tekjulíðum ríkissjóðs má nefna að um 9% aukning var í innheimtu tekna af virðisaukaskatti. Veruleg aukning var í innheimtu vörugjalda af ökutækjum eða um 54,6% frá fyrra ári, sem stafar fyrst og fremst af auknum innflutningi bifreiða. Auk þess jókst innheimta tekna af áfengis- og tóbaksgjaldi um 18,9%, en um þriðjung þeirrar aukningar má rekja til hækkunar á áfengisgjaldi af sterku áfengi og tóbaksgjaldi. Að öllu samanlögðu benda innheimtutölur í ágúst til þess að almenn umsvif í efnahagslífinu séu enn meiri en gert var ráð fyrir í síðustu þjóðhagsspá fjármálaráðuneytisins frá apríl sl.

Greidd gjöld nema 176,9 milljörðum króna og hækka um 11,1 milljarð milli ára. Þar vega tveir málaflökkar þyngst. Greiðslur til almannatrygginga hækka

um 5,1 milljarð og til heilbrigðismála um 4,4 milljarða króna. Innan almannatrygginga munar mestu um 2,6 milljarða hækkuð eillilífeyris og örorkubóta, auk þess sem atvinnuleysisbætur hækka um 0,9 milljarða, eða um 40% sem er hlutfallslega mesta einstaka hækkuð milli ára. Innan heilbrigðismála munar mestu um 3,1 milljarða króna hækkuð til sjúkrahúsa og öldrunarstofnana. Greiðslur til Vegagerðarinnar hækka um 2,5 milljarða og til framhalds- og háskóla um tæpum milljarð. Á móti vegur 3,6 milljarða lækkuð vaxtagreiðslna, einkum þar sem stór flokkur spariskírteina var á gjalddaga í apríl 2002, auk þess sem greiðslur til reksturs stjórnsýslunnar lækka um ½ milljarð króna og sambærileg lækkuð er á framlögum til flugmála. Aðrar breytingar milli ára eru minni.

Lántökur námu 21,8 milljörðum króna en afborganir voru 18,4 milljarðar. Erlend skammtímalán voru greidd niður um 12,4 milljarða króna og spariskírteini um 4,8 milljarða. Á móti vegur aukin lántaka í innlendum skammtímalánum, eða um 20 milljarðar króna. Þá voru greiddir 5 milljarðar króna til Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins í því skyni að lækka framtíðarskuldbindingar ríkissjóðs.

Stefnumótandi dómur á sviði ríkisaðstoðar

Framkvæmdastjórn Evrópusambandsins hefur um nokkurn tíma haft til skoðunar hvort líta beri á opinberan fjárstuðning við fyrirtæki sem falíð er að veita opinbera þjónustu sem tilkynningarskylda ríkisstyrki. Í nýlögum [dómi](#) Evrópuðómstólsins reyndi á þetta á sviði almenningssamgangna. Í niðurstöðu sinni bendir dómstóllinn á að til að um ríkisstyrk sé að ræða verði hinn opinberi fjárstuðningur að fela í sér ívilnun handa viðkomandi fyrirtæki sem það myndi ekki njóta undir venjulegum markaðsforsendum. Að mati dómstólsins er ekki um slíka ívilnun að ræða, og þar af leiðandi ekki ríkisstyrk þegar opinber fjárstuðningur mætir eingöngu þeim kostnaði sem fyrirtækið verður fyrir við að veita hina opinberu þjónustu. Hins vegar setur dómstóllinn fjögur skilyrði fyrir því að ekki sé um ríkisstyrk að ræða. Í fyrsta lagi verður viðkomandi fyrirtæki í raun að hafa með höndum skilgreinda starfsemi sem lýtur opinberum kvöðum (*Public Service Obligation*). Í öðru lagi verður hinn opinberi fjárstuðningur að vera fyrirfram ákveðinn og skilgreindur á gegnsæjan hátt. Í þriðja lagi má fjárstuðningurinn ekki vera meiri en sem nemur kostnaði fyrirtækisins við að veita hina opinbera þjónustu sem því hefur verið falin. Í fjórða lagi verður upphæð hins opinbera fjárstuðnings, sé fyrirtækið ekki valið að undangengnu útboði, að taka mið af kostnaði sambærilegra fyrirtækja við sambærileg verkefni.

Aðeins að þessum fjórum skilyrðum uppfylltum er hægt að líta svo á að hinn opinberi fjárstuðningur við viðkomandi fyrirtæki feli ekki í sér ívilnun á kostnað annarra fyrirtækja og þar með tilkynningarskyldan ríkisstyrk í skilningi ákvæða Rómarsáttmálans, og sambærilegra ákvæði EES-samningsins, um ríkisstyrki. Búast má við að í kjölfar dómsins muni framkvæmdastjórn ESB gefa út leiðbeinandi reglur eða reglugerð um ríkisstyrki vegna opinberra þjónustu.

[Fréttatilkynning ESB um dóminn er hér:](#)

Fjárlagafrumvarp 2004 og haustskýrsla 2003

Athygli lesenda Fjr.is er vakin á því að fjárlagafrumvarp 2004 og Þjóðarbúskapurinn - haustskýrsla 2003 verða gefin út á vefnum í lok vinnudags 1. október. Prentuð eintök af Þjóðarbúskapnum verður hægt að nálgast á skrifstofu ráðuneytisins í Arnarhvíli en fjárlagafrumvarpinu er dreift með þingskjölum.

Mínt er á að umsóknarfræstur um námsstyrk fjármálaráðuneytisins rennur út 1. október næstkomandi.

Tekjur ríkissjóðs jan-ágúst		
	2001-2002	2002-2003
12 mánaða breytingar, %		
Skatttekjur alls	4,4	5,8
Tekjuskattar	4,5	1,2
Tryggingagjöld	9,2	10,0
Eignarskattar	-2,8	-15,5
Veltuskattar	4,1	9,8
Tekjur alls	6,8	11,8

Gjöld ríkissjóðs jan-ágúst		
	2001-2002	2002-2003
12 mánaða breytingar, %		
Almenn mál	20,1	0,0
Félagsmál	12,6	11,2
Atvinnumál	2,6	9,7
Vaxtagjöld	5,2	-23,2
Önnur útgjöld	3,6	14,9
Gjöld alls	10,6	6,7

Greiðsluafkoma ríkissjóðs jan-ágúst		
M.kr.	2002	2003
Handbært fé frá rekstri	-16.314	-18.309
Hr. lánsfjárfönuður	-9.220	-1.327
Afborgun lána	-22.122	-18.437
Br. lánsfjárfönuður	-37.343	-24.764
Lántökur	32.171	21.828
Greiðsluafkoma	-5.172	-2.936

Ýmsar hagtölur		
	2002	2003
12 mánaða breytingar, %		
Verðbólga - september	3,1	2,2
Kjarnaverðb. - september	3,0	2,6
Launavísitala - ágúst	6,0	5,7
Heildarvelta janúar-júní	7,0	-0,2
Smá.velta janúar-júní	6,6	2,3
Atvinnuleysi - ágúst 2003	2,2	2,9